

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LIX. ÉVFOLYAM, 2019. 6. SZÁM

SZABADSÁG, NYÁR, MUNKA- ERŐHIÁNY

3-5. oldal

**Gazdasági növekedés:
külső akadályok**

6. oldal

**Magyar innováció:
23. helyen az EU-ban**

8. oldal

**Európai egyetemek: öt
magyarországi egyetem is tagja**

13. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

- Szabadság, nyár, munkaerőhiány..... 3
Trenkwalder: célszerű nyáron kiadni
a szabadságot..... 5

NAPIRENDEN

- Európai Bizottság: külső tényezők
hátráltatják az unió gazdasági
növekedését 6
Európai innováció: Magyarország
a 23. helyen 8

MGYOSZ-HÍREK

- Az MGYOSZ új tagszervezete: a Családi
Vállalkozások Országos Egyesülete 10
Az MGYOSZ új tagszervezete: Magyarok
a Piacon Klub 11
A BusinessEurope Elnökök Tanácsa
Helsinkiben tanácskozott 12

EURÓPAI UNIÓ

- Európai oktatási térség: öt magyarországi
egyetem is tagja az első 17 „európai
egyetemnek” 13
Tagállami klíma- és energiatervek:
nagyobb erőfeszítések kellenek az éghaj-
latvédelmi célok eléréséhez..... 15
Az EU kereskedelmi megállapodást köt a
Mercosur országaival 16
KÖNYVJELZŐ
A Big Data leleplező ereje 18

A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Vértés András, a GKI Gazdaságkutató Zrt.
elnöke, az MGYOSZ alelnöke

„A magyar gazdaság rendkívül nyitott a világg piacra és azon belül az európai piacokra. Ez önmagában is értelmessé tenné egy erős világvalutához való kapcsolódást..”

Itt az idő, most vagy soha: euró

Horvátország hivatalosan benyújtotta kérelmét az európai árfolyamrendszerhez való csatlakozás érdekében. Ez – ha elfogadják – azt jelenti, hogy legkésőbb 2020 nyaráig belépnek az úgynevezett ERM-II-be, vagyis az eurózóna előszobájába. A belépés kötelezettségekkel is jár, leginkább azzal, hogy 2 éven át a Horvát Nemzeti Bank nem értékelheti le az ország nemzeti valutáját. Praktikusan a kuna szabadon lebeg majd. Gyakorlatilag a piacon dől el az árfolyam.

A régióból számos más ország is közeledik az eurózónához és a belépéshez. Bulgária például a levát az euróhoz kötötte, ilyen értelemben ezt a feltételt – vagyis hogy nem lehet leértékelni a valutát – minden körülmények között teljesítik. Románia is többször jelezte már, hogy minél előbb szeretne ő is belépni az eurózónába. Most a túlfűtöttség miatt nem aktuális a felvetés, hiszen addig, ameddig a román lei nem stabilizálódik, az eurózónába való felvétel nem lehetséges.

Számos ország tehát itt a környezetünkben kedvezőnek tekinti a saját szempontjából az eurózónába való belépést. Meglepő módon ezek az országok lényegesen kevésbé fejlettek, mint például Csehország, Lengyelország vagy Magyarország. Miért van az, hogy a fejlettség, az egy főre eső GDP vagy más elemek olyan irányba tolják ezeket az országokat a kormányait, hogy ne siessék el az eurózónába való belépést? A logika azt sugallná, hogy egy fejlettebb ország könnyebben tud csatlakozni az eurózóna szigorú szabályozásához, mint egy olyan ország, ahol lényeges növekedés szükséges ahhoz, hogy a gazdaság fejlettségi mutatóiban közelítsék vagy utolérjék az eurózóna átlagát.

Ha a magyar üzleti szféra szempontjából közelítjük a kérdést, akkor az eurózónához való csatlakozás most egy logikus lépés lenne. A magyar gazdaság rendkívül nyitott a világg piacra és azon belül az európai piacokra. Ez önmagában is értelmessé tenné egy erős világvalutához való kapcsolódást. A magyar gazdaság most viszonylag kiegyensúlyozottan növekszik, az egyensúlyi mutatók is lényegesen javultak a múltéhoz képest. Mikor, ha nem most? Kétségtelen tény ugyanakkor, hogy az eurózóna erőteljes elvárásai még szigorúbban veszik a szabályok pontos betartását. De ez nem baj! Ettől tartunk? Minden számítás szerint a magyar gazdaságnak számottevő előnyei keletkeznének abban az esetben, ha eurót használnánk.

A leggyakrabban hangoztatott ellenérv az önálló monetáris politika. Ez kétségtelenül bizonyos nehéz, vagy akár kritikus helyzetekben segítheti a kilábalást. De az elmúlt 2 évtized azt bizonyította, hogy azok az országok, amelyek az eurót használják gyorsabban és könnyebben tudták kihúzni gazdaságaikat a válságos pozíciókból, mint azok az országok, amelyek nem voltak részesei az eurózónának. Egyetlen ellenpélda van, Görögország. Nem őket kell követni.

SZABADSÁG, NYÁR, MUNKAERŐHIÁNY

Hogyan menedzselhetők a folyamatok az egyébként is munkaerőhiánnyal küzdő vállalatoknál nyáron, amikor sokan szabadságra mennek? – ezt a kérdést tettük fel három aktív cégvezetőnek (kettő közülük az MGYOSZ alelnökei). A válasz mindhárom esetben az volt: a pihenés joga nyáron sem vonható el a dolgozóktól. Legfeljebb ilyenkor nagyobb szervezést igényel a vállalat rendszerszerű működtetése...

Házi Zoltán: Márciusban elkészül az egész évre vonatkozó szabadságolási terv

Nehezen menedzselhetők a folyamatok, de ez nemcsak a nyári időszakra vonatkozik. A mi helyzetünk azért is speciális, mert nálunk nyáron van a csúc szezon. Miközben a pihenés jogát nem vonhatjuk meg munkatársainktól, azért azzal mindenki számol, hogy innen nyáron nem lehet hetekre elmenni. Éppen ezért már márciusban elkészül az egész évre vonatkozó szabadságolási terv, amelyben minden szempontot próbálunk érvényesíteni. Előre pontosan ütemezzük, ki mikor mennyi időre mehet el szabadságra. Ez nem okoz gondot, hiszen aki itt dolgozik, tudja mit vállal, ismeri e munka sajátosságait.

Szerencsénk van, mert nálunk elég stabil a létszám. A munkatársaink 50 százaléka tíz évnél hosszabb ideje dolgozik nálunk. Hogy

miért? Talán azért, mert a múltban is igyekeztünk megfizetni az embereket, és kiszámítható viszonyokat teremtettünk. Ez a jó és rossz dolgokra egyaránt vonatkozik, mindenki tudja előre, mire számíthat.

„Előre pontosan ütemezzük, ki mikor mennyi időre mehet el szabadságra. Ez nem okoz gondot, hiszen aki itt dolgozik, tudja mit vállal, ismeri e munka sajátosságait”

miért? Talán azért, mert a múltban is igyekeztünk megfizetni az embereket, és kiszámítható viszonyokat teremtettünk. Ez a jó és rossz dolgokra egyaránt vonatkozik, mindenki tudja előre, mire számíthat. Ahogy ez a szabadságoknál is van. Tudom, hogy sok cégnél nehéz lehet nyáron, mert a munkaerőhiány a szabadságok miatt még nagyobbra dagadhat, alkalmi munkásokkal nem zökkenőmentes a munka. Megoldást jelenthet sok helyen a diákmunka, de nálunk ez már egyre kevésbé működik. Vanak diákok, de mintha kevésbé lenne vonzó nyáron itt dolgozni, mint másutt. Ezért alapvetően nem is rájuk építünk – bár

azért jó, ha jönnek –, hanem a nagyon pontos munkaszervezésre. Ez idáig működött, remélem, ezen a nyáron sem lesz másként.

Házi Zoltán, a Budapesti Nagybari Piac Zrt. vezérigazgatója, az MGYOSZ alelnöke

Dr. Orosz Csaba: Uborkaszezon a gazdaságban

Dr. Orosz Csaba, a Horoszcóop Kft. ügyvezető tulajdonosa, az MGYOSZ alelnöke

Minden dolgozónak jár a szabadság, nyáron is – ez lehet a kiindulópont, amikor a nyári munkát tervezzük. S mivel ez alaptétel, ennek megfelelően jó előre ütemezzük a munkát, így nincs fennakadás. Más a szolgáltató részlegünkénél a helyzet, s más a termelő gyárunknál. Előbbinél arra törekszünk – mivel javítással, szervizeléssel foglalkozunk –, hogy a partnereink váratlan meghibásodásaira azonnal tudjunk reagálni, minden más munka elbírja a hosszabb teljesítési időtávot is. Ez idáig nem jelentett gondot, bizonyára ezután is elfogadható lesz így. A gyártásnál annyiban egyszerűbb a helyzet, hogy ott a nagy szabadságok idején a leállás is megoldható, így központilag adjuk ki a szabadságot. Így szoktunk tenni nyáron, meg december végén is. Vagyis a szabadságok egy részét központilag határozzuk meg, figyelembe véve a Munka törvénykönyve vonatkozó szabályozását is.

„Toleránsabb, megértőbb, lojálisabb lett az együttműködés, cégen belül és cégek között is, talán éppen a munkaerőpiacon „normál” viszonyok között is jellemző hiányok miatt is”

A megrendelők is igazodnak ehhez a helyzethez, hiszen náluk is hasonló a helyzet. Korábban a nemzetközi cégek szinte elvárták, hogy míg ők kisebb tempóban dolgoznak, a beszállító, szolgáltató partnereik teljesítsenek helyettük is, de ez már a múlt: világos, hogy itt is, ott is jár a pihenés az embereknek.

Úgy látom, toleránsabb, megértőbb, lojálisabb lett az együttműködés, cégen belül és cégek között is, talán éppen a munkaerőpiacon „normál” viszonyok között is jellemző hiányok miatt is. A gazdaságban is uborkaszezon van nyáron. Ha ezt tudomásul vesszük, s ennek megfelelően szervezzük a munkát, akkor nem érhet nagy meglepetés.

Ha valaki mégis arra hivatkozna, hogy nyáron nehezebb a szerződések teljesítése, akkor valószínűleg arról lehet szó, hogy nem szervezték meg körültekintően a munkát....

Sinkó Ottó: Leállással és diákmunkával kezelhető a nyári szabadságolás

Sinkó Ottó, a Videoton társtulajdonosa és társvezérigazgatója

Nem rosszabb a helyzet nyáron, mint az év többi időszakában. Igaz, sokan mennek szabadságra, de ezzel egy időben sok partnerünk leáll nyáron egy meghatározott időszakra, akár ütemezett karbantartás, akár vevői igény csökkenés okán, így szinte minden évben kevesebb ilyenkor felénk is a megrendelés, vagyis nekünk is nagyobb a mozgásterünk a szabadságok kiadásában. Az autóiipari cégeknél például az elmúlt hónapokban már érezhető volt egy 5-10-15%-os fokozatos forecast-csökkentés. Most ez nekünk is „jól jön”, a kevesebb megrendelés kevesebb emberrel is teljesíthető, meg ilyenkor mi is rendezhetjük a sorokat, de azért nagy kérdés, mi lesz ősszel az autóiiparban...

„A kevesebb megrendelés kevesebb emberrel is teljesíthető, meg ilyenkor mi is rendezhetjük a sorokat”

lévők helyett. Egyetemisták máskor is nagy számban töltik itt a gyakorlatukat, de július-augusztusban 18 év feletti középiskolások is jönnek. Ők sok esetben a dolgozók gyerekei, ez mindenkinek jó, növeli a kötődést.

Másik aktualitás a nagy melegben, hogy sok részlegünkben már megoldottuk a légkondicionálást, tehát néha jobb bent „hűsölve dolgozni”, mint egy meleg, klíma nélküli lakásban pihenni. Egyebek közt emiatt növeljük a légkondicionálást nem csak az irodákban, de a

technológiai területeken is. Sajnos, ez nem lehet általános, mert a nagy hőtermeléssel járó folyamatok üzemeinek ilyen átalakítása nem egyszerű.

Ha valahol csúcscsopordalom van nálunk a nyári hónapokban, a vállalati üdülőknél biztosan így van. Ez nem új jelenség, viszont az idén és tavaly is, számottevően növeltük a céges üdülői kapacitásunkat.

Trenkwalder: célszerű nyáron kiadni a szabadságot

A munkaerőhiány miatt a vállalatoknak a korábbinál nagyobb figyelmet kell szentelniük a szabadságok tervezésére. Már most célszerű felmérni, melyik munkavállaló hol tart az éves szabadságkeretének felhasználásában, és a nyári időszakban célszerű legalább az időarányos szabadságot kiadni – javasolja a Trenkwalder munkaerő-kölcsönzéssel és -közvetítéssel foglalkozó cég elemzésében.

Az ismertető leszögezi: ha a munkáltató nem adja ki az adott évre járó szabadságot, jogszabályt sért, ugyanis a Munka törvénykönyve (Mt.) szerint csupán az életkor alapján járó (az életkortól függően 1–10 nap) pótszabadság vihető át – külön megállapodás alapján – az adott évet követő 12 hónapra.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy főként azoknak a kisebb vállalkozásoknak jelent nagyobb terhet az időarányos szabadság kiadása, amelyek az alacsonyabb létszám miatt nehezebben képesek megoldani a szabadságon lévő dolgozók helyettesítését. A munkaerőhiány miatt a nagyobb vállalatok számára is problémát okozhatnak az év utolsó hónapjaiban „bent ragadt” szabadságok, különösen olyan területeken, mint a kereskedelem, vagy a szállítmányozás, amelyeknek csúc szezonja éppen az év végi időszakra esik.

A munkavállalók többsége hagyományosan a nyári szabadságot preferálja, a tervezés során célszerű nem csupán az időarányosan elmaradt szabadnapok pótlásáról, hanem lehe-

tőség szerint az éves szabadságkeret minél nagyobb mértékű csökkentéséről is intézkedni nyáron – mutat rá a Trenkwalder-elemzés. A szabadság időpontjának meghatározásában a jogszabály a munkáltató számára biztosít nagyobb mozgásteret: a munkavállaló a szabadságkeretéből mindössze hét munkanapról rendelkezhet szabadon. Ugyanakkor mindkét fél érdeke, hogy a többi szabadnapot is mindkét fél igényeit figyelembe véve adják ki.

A rugalmasságot korlátozó szabály, hogy a szabadság kiadásának időpont-

ját a munkavállalóval legkésőbb a szabadság kezdete előtt tizenöt nappal közölni kell, a munkavállalónak a szabadságra vonatkozó igényét szintén legalább tizenöt nappal a szabadság kezdete előtt be kell jelentenie. Ha a munkavállaló az év során valamilyen okból mégsem tudta felhasználni a neki járó szabadságot, annak kiadását a munkaviszony tartama alatt később is követelheti. A szabadság pénzben ekkor sem váltható meg, arra csupán a munkaviszony megszűnésekor van lehetőség.

TIZENNÉGY NAP, EGYBEN

A szabadságot a Munka Törvénykönyve szerint úgy kell kiadni, hogy a munkavállaló naptári évenként egy alkalommal, legalább 14 egybefüggő napra (nem munkanapra!) mentesüljön a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettsége alól. Ettől azonban a munkáltató és a munkavállaló eltérhet, ha ebben megállapodnak. A gyakorlatban erre sok példa van, hiszen eltérő megállapodás nélkül például egy 24 éves munkavállaló – aki évi húsz nap szabadsággal rendelkezik – arra kényszerülne, hogy az éves szabadságának legalább a felét egybefüggő időtartam alatt használja fel

EURÓPAI BIZOTTSÁG: külső tényezők hátráltatják az unió gazdasági növekedését

Noha az európai gazdaság 2019-ben immár hetedik éve folyamatosan erősödik, külső tényezők – köztük a globális kereskedelmi feszültségek és a jelentős politikai bizonytalanság – hátráltatják növekedést – közölte az Európai Bizottság a július 10-én közzétett nyári időközi gazdasági előrejelzésében. A magyar hazai össztermék (GDP) idei növekedési ütemét a tavaszi jelentéshez képest 0,7 százalékponttal, 4,4 százalékra emelték.

EURÓPAI UNIÓ: NÖVEKEDÉSI BIZONYTALANSÁGOK

Az euróövezeti GDP-növekedésre vonatkozó 2019. évi előrejelzés változatlanul 1,2 százalék maradt, míg a 2020-ra vonatkozó előrejelzés a tavaszi 1,5 százalékról 1,4 százalékra csökkent. Az EU egészére is maradt az idei 1,4 százalékos növekedési prognózis, 2020-ban pedig 1,6 százalék lehet a GDP növekedése.

A jelentés bemutatásakor Pierre Moscovici, a gazdasági és pénzügyekért, valamint az adó- és vámügyért felelős biztos elmondta, az uniós gazdaság gyengülését okozó külső tényezők gyengítik az üzleti bizalmat a nemzetközi kereskedelemnek leginkább kitett fel-

dolgozóiparban, és az előrejelzések szerint az év hátralévő részében tovább rontják majd a növekedési kilátásokat.

Az euróövezetben az év első negyedében a vártnál gyorsabb volt a növekedés, amely az enyhe téli időjárásnak és a gépjárműeladások élénkülésének volt köszönhető.

Miközben az idei év első felében a növekedést számos átmeneti tényező segítette, az év hátralévő részében a kilátások gyengébbnek tűnnek, mivel csökkent a valószínűsége a globális feldolgozóipar és kereskedelem gyors élénkülésének. A 2020-as magasabb GDP-növekedés egyik oka, hogy jövőre több lesz a munkanapok száma. A gazdasági növekedést továbbra is a belső kereslet és különö-

sen a háztartások fogyasztása hajtja Európában, amit a változatlanul élénk munkaerőpiac is támogat.

Az előrejelzés szerint idén és 2020-ban is az összes uniós tagállam GDP-je növekedni fog, de egyes területeken – például Közép- és Kelet-Európában, Máltán és Írországon – jelentősen nagyobb lesz a növekedés, mint Olaszországban vagy Németországban.

Tájékoztatása szerint az Európai Bizottság az euróövezeti és az uniós inflációs előrejelzését egyaránt 0,1 százalékponttal csökkentette 2019-re és 2020-ra, főként az alacsonyabb olajárak és a némileg gyengébb gazdasági kilátások miatt. Az átlagos harmonizált fogyasztói árindex (HICP) 2019-ben és 2020-ban egyaránt 1,3 százalék lesz az euróövezetben, noha a tavaszi előrejelzés mindkét évre 1,4 százalékot prognosztizált. Az uniós egészében 2019-ben 1,5 százalékos, 2020-ban pedig 1,6 százalékos infláció várható.

Az uniós biztos közölte, a globális gazdasági kilátásokat övező kockázatok továbbra is nagymértékben összefonódnak, és többnyire negatív hatásúak lesznek. Az Egyesült Államok és Kína közötti gazdasági konfrontáció elhúzódása, valamint az amerikai kereskedelempolitika körüli nagyfokú bizonytalanság meghosszabbíthatja a világkereskedelem és a feldolgozóipar jelenlegi visszaesését, és más régiókat és ágazatokat is érinthet. Ez negatív hatással lehet a globális gazdaságra, többek között pénzügyi piaci zavarok révén. Emellett a Közép-Keleten tapasztalható feszültségek növelik egy jelentős olajár-emelkedés lehetőségét – mondta.

Kiemelte: továbbra is jelentős bizonytalansági forrás Nagy-Britannia uniós tagságának megszűnése (Brexit). Továbbá a feldolgozóipar tartós gyengélkedése és az üzleti bizalom csökkenése átgyűrűzhet más ágazatokra, és ronthatja a munkaerőpiaci feltételeket, a magánfogyasztást és végső soron a növekedést – tette hozzá Pierre Moscovici.

MAGYARORSZÁG: FELFELÉ MÓDOSÍTOTT NÖVEKEDÉS

Tovább javította Magyarország idei gazdasági növekedési előrejelzését az Európai Bizottság nyári prognózisában: a magyar hazai össztermék (GDP) idei növekedési ütemét a tavaszi jelentéshez képest 0,7 százalékponttal, 4,4 százalékra emelték, a jövő évit pedig változatlanul 2,8 százalékra becsülték.

A magyar gazdaság a fogyasztás és a beruházások erőteljes bővülésének köszönhetően tavaly 4,9 százalékkal nőtt, jóval meghaladva a még ősszel előrejelzett 4,3 százalékot. Egy

Európai gazdasági előrejelzés, 2019. nyár

(Magyarországra vonatkozó előrejelzések)

	2017	2018	2019	2020
GDP-növekedés (% év/év)	4,1	4,9	4,4	2,8
Infláció (% év/év)	2,4	2,9	3,2	3,2

évvél korábban, 2017-ben 4,1 százalékkal, 2016-ban pedig 2,3 százalékkal bővült a bruttó hazai termék. A gazdasági növekedés éves összevetésű üteme az idei első negyedévben 5,3 százalékra erősödött.

A növekedés egyebek mellett az exportnak köszönhető, mivel az autóipar magasabb sebességfokozatra kapcsolt az előző néhány gyengébb negyedév után. Az építőiparnak kedvezett az enyhe tél, így az ágazat teljesítménye az év első negyedében több mint 46 százalékkal nőtt éves szinten.

A havi gazdasági mutatók és felmérések azt mutatják, hogy a GDP-növekedés erőteljes maradt a második negyedévben. Mindazonáltal az építőipari cégek új megrendeléseinek állománya éves szinten 6 százalékkal zsugorodott áprilisban, ami a befektetések és a GDP növekedésének jelentős lassulását jelzi a következő negyedévekre.

A beruházási ráta már magas szintet ért el, ezért a befektetések növekedése várhatóan lassulni fog 2020-ban. A közel teljes foglalkoztatottság körülményeinek közepette lassul a munkahelyteremtés, ami valószínűleg visszafogja a lakossági fogyasztás növekedését. Az export növekedési üteme ugyancsak lassul Magyarország kulcsfontosságú exportpiacainak tartós gyengése miatt. Ugyanakkor az erős belső kereslet magasan fogja tartani az importnövekedést, ami rontja a kereskedelmi mérleg egyenlegét – mutattak rá az elemzők.

Az európai uniós tagországok inflációs mutatóinak összehasonlíthatóságát biztosító harmonizált fogyasztói árindex (HICP) májusban 4,0 százalékra emelkedett, azonban az év második felében várhatóan csökkenni fog. Mindazonáltal a maginfláció 4 százalék közelében marad, mert a gyors béremelkedésből fakadó erős kereslet hatására nőnek a fogyasztói árak.

A bruttó átlagbér 2019 első négy hónapjában 10,4 százalékkal nőtt a feszes munkaerőpiac szűkössége és a minimálbér-emelés következményeként. A dohányra kivetett jövedéki adó folyamatos emelése mintegy 0,2 százalékpontot tesz hozzá az inflációhoz 2020-ban. A harmonizált fogyasztói árindex idén és jövőre is 3,2 százalékos lesz az Ecfín szakértőinek előrejelzése szerint.

MINDEN EU-ORSZÁGBAN NÖVEKEDÉS

„Várhatóan minden uniós gazdaság növekedni fog idén és jövőre egyaránt. Ugyanakkor miközben Közép- és Kelet-Európában erőteljes lesz a növekedés, Németországban és Olaszországban lassulni fog. Gazdaságaink ellenálló képességét próbára teszi a feldolgozóipar tartós gyengélkedése, amely a kereskedelmi feszültségekből és a politikai bizonytalanságból ered. Az Unión belüli tényezőket tekintve továbbra is a megállapodás nélküli brexit a kockázatok egyik fő forrása” – mondta Valdis Dombrovskis, az euróért és a szociális párbeszédért felelős alelnök, aki egyben a pénzügyi stabilitásért, a pénzügyi szolgáltatásokért és a tőkepiaci unióért felelős biztos is.

EURÓPAI INNOVÁCIÓ: Magyarország a 23. helyen

Az Európai Unió innovációs teljesítménye ugyan négy egymást követő évben javult, most először haladja meg az Egyesült Államok teljesítményét, ugyanakkor a fejlődés nem elégséges. Az EU egyre inkább lemarad Japán és Dél-Korea mögött, Kína pedig gyors ütemben zárkózik fel – olvasható az Európai Bizottság 2019-es európai és regionális innovációs eredménytábláján.

Európának tovább kell javítania az innovációs képességét annak érdekében, hogy meg tudja állni a helyét a globális piacon, valamint hogy emelni tudja az európai lakosok életszínvonalát – idézi az MTI a jelentés főbb megállapításait.

Az uniós országokat a vezető innovátorok, a jelentős innovátorok, a mérsékelt innovátorok és a lemaradó innovátorok csoportjába sorolták. A rangsort 27 mutató átlagos értéke alapján határozzák meg. Vizsgálják például a GDP-arányos kutatás-fejlesztési ráfordítást, a felnőttképzésben való részvételt, a felsőfokú képzésben részt vevők arányát, a termék-, technológia-, marketing- vagy szervezeti innovációt végrehajtó cégek arányát, a szabadalmak számát, a tudásintenzív szolgáltatási export és a közepes és csúcstechnológias termékek exportjának arányát.

A 2019-es eredménytáblán (European Innovation Scoreboard 2019) Svédország innovációs teljesítménye a legjobb az EU-ban, utána sorrendben Finnország, Dánia és Hollandia következik. Magyarország innovációs versenyképességi pozíciója 2018-hoz képest kéthelynyit romlott: 28 ország között a 23. helyre csúsztunk vissza. Magyarország idén is a mérsékelt innovátorok csoportjába tartozik, teljesítménye elmarad az uniós átlagtól.

Csehország egy hellyel rontotta a pozícióját (14.), Szlovákia eggyel javította (22.). Lengyelországhé nem változott (25.). Németország is rontott a pozícióján (8.). Ausztria viszont előrelépett (9.).

Az eredménytáblából az is kiderül, hogy 2011 óta az EU-országok innovációs teljesítménye átlagosan 8,8 százalékkal nőtt, Magyarországa pedig

A MAGYAR INNOVÁCIÓ NÉHÁNY GYENGE PONTJA

Az EU-átlaghoz képest a legrosszabb, 33,4 százalékos eredményt az állami innovációs ráfordítások, az innovatív kvv-k aránya (31,5 százalék), valamint a szabadalmak és egyéb új szellemi termékek elismeretése terén értük el. (Összesített pozíciónk az EU-átlaghoz mérve 41,2 százalék.) De romlott a pozíciónk a felsőfokú végzettségűek aránya és a felnőttképzésben részt vevők aránya tekintetében is. Az Eurostat szerint 2018-ban Magyarországon a 30–34 éves korcsoportban felsőfokú végzettsége 33,7 százaléknak van. Ezzel az EU-ban a 25. helyen vagyunk. A lengyel érték 45,7, az EU-s átlag 40,7 százalék.

2,8 százalékkal emelkedett. Kína teljesítménye háromszor gyorsabban javul ezen a téren, mint az Európai Unióé, ezért nagy ütemben zárkózik fel, Japán és Dél-Korea pedig egyre nagyobb előnyre tesz szert az EU-val szemben.

Az európai innovációs eredménytáblát a regionális innovációs eredménytábla kíséri. Ez utóbbi az innovációs rendszerek teljesítményének összehasonlítását tartalmazza 23 uniós tagállam 238 régiójára, valamint országos szinten Ciprusra, Észtországra, Lettországra, Luxemburgra és Máltára vonatkozóan.

A régiók teljesítménye erőteljesen közelít egymáshoz, vagyis egyre csökkennek a régiók közötti különbségek. Magyarország régiói egy kivétellel (Észak-Alföld, lemaradó innovátor) a mérsékelt innovátorok csoportjába tartoznak. Közülük Budapest és Pest megye a leginnovatívabb: Budapest a 130., Pest megye pedig a 139. helyen áll a 238 vizsgált régió között, míg az összes többi magyarországi régió a 195. és a 210. hely között áll.

Az Egyesült Királyság és Luxemburg az úgynevezett vezető innovátor kategóriából a jelentős innovátor kategóriába esett vissza, míg Észtország első alkalommal bekerült a jelentős innovátorok közé. A leginnovatívabb régiókat tekintve a finnországi Helsinki-Uusimaa, a svéd főváros, Stockholm, és a dániai Hovedstaden vannak az elsők között. az unió 159 régiója esetében a teljesítmény a kilencéves megfigyelési időszakban nőtt.

A jelentés az alábbi linken érhető el:

https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en

Megakrán.HU
Daru- és emelőtechnika

A társaság új eszköz beruházásait részben külső tőke, pénzügyi befektetők bevonásával valósította meg. A Megakrán 2018 őszén lépett a BÉT Xtend piacára, a felkészülésben sok segítséget és tudást nyújtott az ELITE Program képzése.

Langmáhr Tamás, tulajdonos

**A programmal kapcsolatban keresse a
Budapesti Értéktőzsde szakértőit!**

dr. Lódi Kata LL.M.
jogtanácsos
Budapesti Értéktőzsde Zrt.
Telefon: +36 1 429 6848
Mobil: +36 30 303 6738
E-mail: elite@bse.hu | www.bet.hu

Paulovits Márton
igazgató
Budapesti Értéktőzsde Zrt.
Telefon: +36 1 429 6743
Mobil: +36 70 316 7455
E-mail: elite@bse.hu | www.bet.hu

AZ MGYOSZ ÚJ TAGSZERVEZETE: A CSALÁDI VÁLLALKOZÁSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

A családi vállalkozások a magyar gazdaságban meghatározó szerepet töltenek be, nemcsak a foglalkoztatásban, de a GDP előállításában is. Éppen ezért fontos az MGYOSZ számára is, miként alakul e szektorban az aktuálissá váló generációváltás, e vállalkozások további működése. Ennek menedzselése, támogatása a családi vállalkozások érték- és érdekképviselője a Családi Vállalkozások Országos Egyesületének kiemelt célja. A CSAVE nemrégiben az MGYOSZ tagszervezete lett.

Hogy miért egyesítette erőit a Családi Vállalkozások Országos Egyesülete (CSAVE) és a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ)?

Dr. Berendi Péter, a CSAVE alelnöke egyszerű magyarázatot ad: „Az MGYOSZ, tagjai révén az egyik legjelentősebb magyar munkaadói érdekképviselői szervezet. A magyar gazdasági életben, véleményére odafigyelnek a döntéshozók. A CSAVE 5 éves működése során sok ezer családi vállalkozással kapcsolatot tartva jelentős mértékadó szervezetté vált. (A CSAVE online konferenciájának YouTube csatornáján 158.000 megtekintést hajtott végre 110.000 egyedi felhasználó, összesen 5898 órányi videó nézettséggel, ami többszöröse az előzetesen elvárt eredménynek.) Érdemes egyesíteni erőinket, hiszen az MGYOSZ tagjainak jelentős része családi cég, így az érdekképviselő is hatékonyabbá válik. Vannak olyan témák, amelyekben szeretnénk minél gyorsabban eredményt elérni.”

Dr. Berendi Péter az aktuális, megoldandó feladatok közé sorolja például azt a váratlan helyzetet, amikor az alapító, egyszemélyes cégvezető hirtelen halála, vagy átmeneti cselekvőképtelenné válásakor lebénul a vállalat. Ilyenkor akár hónapokig nem jutnak hozzá a működést biztosító céges bankszámlához, ami bajba sodorhatja a vállalat egész működését. Fontos lenne, hogy megfelelő jogszabályi háttér hatékony és felügyelt betartása biztosítsa a vállalkozás zökkenőmentes további működését, továbbvite-

lét, melyre a megfelelő megoldás alkalmazásáról a CSAVE tárgyalásokat folytat a Jegyzők Országos Szövetségének elnökségével, valamint a megfelelő minisztériumokkal. „A lehetőségekről széles körben tájékoztatni kívánjuk az érintett családi cégeket.”

Az egyesület honlapján (<http://csave.hu/>) olvasható az egyesület néhány gazdaságpolitikai alapelve, melyek a családi vállalkozások jobb működését támogatják, s ezzel a GDP-növelést is szolgálják.

ÍME, NÉHÁNY AZ ALAPELVEKBŐL:

- „A generációváltással foglalkozó szervezetek, tanulmányok, mindig az egyenes ági utódlások kérdéseivel foglalkoznak, pedig a családi vállalkozások legtöbbször nem ilyen ideális, tipikus. Mi az atipikus alternatívákkal – tőzsdére vitel, MBO, részleges értékesítés, bizalmi vagyongazdálkodás, interim menedzsment, stb. – is meg szeretnénk ismertetni az érintetteket.
- Az egyesületi tagság feltétele nem a cég nagysága, a cég mérete, hanem elsősorban az alapítás óta eltelt idő, amely minimum 10 év. A 10 évnél idősebb cégek éves árbevétele sok esetben meghaladja a milliárdos nagyságrendet és jelentős alkalmazotti létszámot is foglalkoztat. Ezért tartjuk fontosnak, hogy az ő érdekképviselőjükkel is kiemelten foglalkozzunk. A sokéves működés nyilvánvalóan folyamatos növekedést biztosít, és fog biz-

EZ A CSALÁDI VÁLLALKOZÁSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE (CSAVE)

2014-ben az alapítók úgy döntöttek, hogy Magyarország gazdasági potenciáljának jelentős alapját képező, szélesebb tömegeket érintő családi vállalkozások érték és érdekképviselőjét hozzák létre. Ma közel 100 tagjuk van, de a tapasztalatot, a tudást a digitális hálón keresztül több ezer cég felé eljuttatják. A belépés alapfeltétele, hogy a jelentkező családi vállalkozásnak vallja magát, legalább 10 éves múlt álljon a teljes jogú tag mögött, ne legyen adótartozása és az irányítás a család kezében legyen. Emellett több a fentiekől eltérő pártoló és támogató tagjuk is van a kiterjedt együttműködő szervezeti kapcsolatok mellett.

tosítani. Azok a cégek, amelyek apáról fiúra szállnak, már többnyire sínen vannak.

Azoknak a vállalkozásoknak a továbbélése, ahol nem igazán működik a generációkon keresztül egyenes ági utódlás, a gazdaság érdekében még ugyanúgy létfontosságú.

- Szükségesnek tartjuk deklarálni, hogy a vállalkozások túlélését elősegítő törvény, vagyis az egyenes ági öröklés és ajándékozás illetékmentessége változatlanul maradjon joghatályos.
- Fontosnak, sőt alapvetőnek értékeljük, hogy a családi magánvagyon és a cégvagyon kérdésében olyan megoldás szülessen, hogy az évek alatt befektetett (adózott) tőke, illetve az adózott nyereség visszaforgatása vonatkozásában, a befektető tulajdonos javára az általános

szabályoktól eltérő, kedvező tőke kivételi lehetőségre legyen mód. Az atipikus utódlás alapfeltétele a céges és a családi magánvagyon szétválasztása.

- Önmagában pozitív, ha valaki családi vállalkozást hoz létre, hiszen hosszú távú befektetésről van szó, ami támogatásra érdemes. Az ilyen cégek itthon tartják a tőkájüket, itthon fektetik be a hasznot, itthon adóznak, itthon alkalmaznak munkaerőt.
- Az Egyesület úgy ítéli meg, hogy jó lenne, ha a valóban hosszútávra tervezett családi vállalkozások beruházásai, normatív támogatási rendszert élveznének. Egyszerű mérőszámokból, például hány éves a cég, hogyan fejlődik, milyen az adózási fegyelme, könnyedén össze lehet állítani egy normatív támogatási rendszert."

Dr. Berendi Péter,
a CSAVE alelnöke

Az MGYOSZ új tagszervezete: Magyarok a Piacon Klub

A magyar gazdaság fontos szereplői a magyar tulajdonú vállalatok. A Magyarok a Piacon Klub ezt vállalkozói réteget fogja össze, s szervez szakmai programokat. A Klub a közelmúltban az MGYOSZ tagja lett.

Essősy
Zsombor,
a Magyarok
a Piacon Klub
elnöke

A 2010-ben alapított Magyarok a Piacon Klub célkitűzése a domináns magyar vállalkozói középréteg összetartozásának megerősítése. Működése sikerességét bizonyítja, hogy mára a magyar gazdaság egyik hajtómotorjává vált ez a közel száz vállalkozásból álló csoport. Gazdasági civil szervezetük tagjai a magyar vállalkozói középréteg kiemelkedően teljesítő társaságai, mint például az Alföldi Tej Kft., a Borsodi Műhely Kft., a Cerbona Élelmiszergyártó Kft., a Garzon Bútorgyár Zrt. vagy például a Kling Kft. Az egyesület közel 100 vállalkozást összefogó tagsága nagyságrendileg 14.000 főt foglalkoztat, s tagjai összárbevétele meghaladta az 500 milliárd forintot 2017-ben. A klubtagok olyan magyar tulajdonú, főleg termelő

tevékenységet végző vállalkozások, melyek stabil fejlődés mellett nagy hozzáadott értéket állítanak elő.

Az egyesület vezetőségének fontos szempontja a versenyképesség és a hatékonyság, melynek jegyében az elmúlt években több mint száz változatos programmal inspirálták tagjaikat. A zártkörű rendezvények résztvevői a tagvállalatok tulajdonosai és első számú vezetői, akik szerint az események eredményességének egyik kulcsa, hogy őszintén meg tudják egymással beszélni az aktuális kihívásokat, ezért akár a legkülönbözőbb iparágakban tevékenykedő cégvezetők is ösztönözni tudják egymást.

A klub fő szolgáltatása a havi rendszerességgű rendezvények szervezése, aktuális gazdaságpolitikai, illetve a tagság által indítványozott témakörökben. A szervezet egyediségét jelenti, hogy tevékenységével a tudás, a tapasztalat és az információ megosztására fókuszál, egyrészt első kézből, a kiemelkedő előadók irányából, másrészt a résztvevőktől. A szakmai programokon túl változatos programokkal igyekszik alkalmat biztosítani a kötetlen együttlétre is, mely tovább mélyíti a klubtagok közötti kapcsolatokat.

„A MGYOSZ-hez való csatlakozásunkkal szakmai tevékenységünk színvonalát szeretnénk tovább erősíteni. Célunk, hogy a hasonló küldetéssel, s tagkörrel rendelkező szervezetekkel jó kapcsolatot ápoljunk. Úgy gondoljuk, hogy az MGYOSZ-szal való együttműködéssel növelni tudjuk mindkét szervezet működésének eredményességét, a tapasztalatok, a tudás és a kapcsolatok megosztásával, valamint a közös célokért, együttes erővel folytatott érdekérvényesítési tevékenységgel” – nyilatkozta Essősy Zsombor, a Magyarok a Piacon Klub elnöke.

A BusinessEurope Elnökök Tanácsa Helsinkiben tanácskozott

A félévente megrendezésre kerülő ülésen az MGYOSZ részéről ez alkalommal Dr. Niklai Ákos alelnök, Wimmer István főtitkár és Vadász Borbála állandó képviselő vett részt. Az ülésen először a friss finn választások eredményét elemezték, majd részletesen foglalkoztak a május végén tartott európai parlamenti választások eredményével, a magas választói részvétel pozitív üzenetével, a lehetséges koalíciós formákról, a főbb uniós posztok jelöltjeiről és mindenekelőtt azzal, hogy mennyire fontos Európa erősítése a világban, melyért az EU szervezeteinek azonnal hatékony lépéseket kell tenniük a vállalkozásokat is hátrányosan érintő, kereskedelmi feszültségekkel teli világban.

Dr. Niklai Ákos, a Kárpátia Étterem tulajdonos-igazgatója, az MGYOSZ alelnöke

3. Aktív szerep a klímaváltozás elleni harcban
4. A polgárok biztonságának védelme

Külön napirendben kapott szót a német, a svéd, az osztrák és a török delegáció, hogy ismertessék a hazájukban zajló politikai és gazdasági folyamatok aktuális kérdéseit. A BusinessEurope vezetősége részletesen beszélt az új európai intézményi vezetőknek (elsősorban az Európai Bizottság új elnökének) készített főbb témákról, a BusinessEurope ajánlásokról (kiküldetési irányelv, klímacsomag, REFIT, állami támogatások szabályozása, hatékonyságnövelés), a javasolt 100 napos, mintegy 50 elemből álló reformintézkedésekről. Újításként került megvitatásra a jövőbeni CoPres-ek programjának kerekasztal-beszélgetésekkel történő kiegészítése. A delegációvezetőket fogadta a finn államelnök is.

A következő CoPres ülést 2019. december 6-án Zágrábban tartják meg, a 2020-as horvát EU elnökség országában.

A FINN EU ELNÖKSÉG PRIORITÁSAI:

1. A közös értékek erősítése, a törvények betartása, a korrupció elleni harc
2. A versenyképes gazdaság, korszerű munkaerő-piaci feltételek, mobilitás, digitalizáció, a széndioxid-kibocsájtás csökkentése

EZ A BUSINESS-EUROPE

A BUSINESSEUROPE az Európai Unió legnagyobb munkaadói szervezete. Feladata az európai gazdaság versenyképességének fokozása, a vállalkozások érdekvédelmének és képviselésének biztosítása az európai intézményekben. Az európai szociális párbeszéd egyik hivatalos partnere. A szervezetnek 40 országban 35 tagja van, Magyarországot az MGYOSZ képviseli.

Európai oktatási térség: öt magyarországi egyetem is tagja az első 17 „európai egyetemnek”

Fotó: Somorjai Ferenc

Az Európai Bizottság június 26-án bejelentette, hogy Európaszerte mely felsőoktatási intézmények képezik majd a részét az első „európai egyetemi” konzorciumoknak. Ezen intézmények révén az európai felsőoktatás minőségi szempontból javulni fog és vonzóbbá válik, valamint fokozódik az intézmények, a diákok és a dolgozók közötti együttműködés.

Az európai egyetemek olyan, EU-szerte működő felsőoktatási intézményeket tömörítő transznacionális szövetségek, amelyek közös hosszú távú stratégiával rendelkeznek, és előmozdítják az európai értékek és identitás térnyerését. A kezdeményezés arra irányul, hogy számottevően növelje az egyetemi hallgatók és a felsőoktatásban dolgozók mobilitását, és elősegítse, hogy az európai felsőoktatás színvonalasabbá, vonzóbbá, befogadóbbá és versenyképesebbé váljon, illetve hogy elmélyüljön az intézmények, a diákok és a dolgozók közötti együttműködés.

A pályázati felhívásra 54, összesen több mint 300 felsőoktatási intézményt tömörítő konzorciumtól érkezett be pályázat, melyek közül a Bizottság független külső szakértők – többek között rektorok, professzorok és kutatók – értékelése alapján 17-et választott ki. A 17 nyertes „európai egyetemet” összesen 24 tagállam 114 felsőoktatási intézménye alkotja, melyek között alkalmazott tudományokat oktató egyetemek, műszaki és képzőművészeti egyetemek, valamint tudomány- és kutatóegyetemek is vannak. Az egyes konzorciumok átlagosan hét, Európa különböző részein működő felsőoktatási intézményből állnak, és jól reprezentálják a különböző országokból beérkezett pályázatok földrajzi megoszlását. A nyertes konzorciumok közül 5 magyarországi intézményt is magában foglal.

EZEK A KÖVETKEZŐK:

- CHARMEU (Challenge-driven, Accessible, Research-based, Mobile European University): magyarországi tagja az Eötvös Loránd Tudományegyetem;
- CIVICA (CIVICA – The European University in social sciences): magyarországi tagja a Közép-európai Egyetem;
- EDUC (European Digital UniverCity): magyarországi tagja a Pécsi Tudományegyetem;
- EU4ART (Alliance for common fine arts curriculum): magyarországi tagja a Magyar Képzőművészeti Egyetem;
- EUGLOH (European University Alliance for Global Health): magyarországi tagja a Szegei Tudományegyetem.

Az európai egyetemek olyan egyetemközi campusok lesznek, amelyeken belül a hallgatók, a doktoranduszok, a dolgozók és a kutatók zökkenőmentesen mozoghatnak, és szakértelmüket, platformjaikat, valamint erőforrásaikat egyesítve különböző tudomány-

MINTÁT JELENTHETNEK

Fotó: Dudás Szabolcs

Navracsics
Tibor

„Örömmel töltötenek el az első 17 európai egyetem létrehozására irányuló törekvések, hiszen ezek az egyetemek mintául fognak szolgálni ahhoz, hogy további ilyen intézmények jöjjenek létre EU-szerte. Ezek az egyetemek lehetővé teszik a diákok következő generációi számára, hogy több országban folytassák tanulmányaikat, így Európa-szerte tapasztalatot szerezzenek. Meggyőződésem, hogy ez a kezdeményezés – amely az európai oktatási térség kulcsfontosságú építőköve – valódi változást hoz majd a felsőoktatás számára Európában, és ösztönözni fogja a kiválóságot és a befogadást” – mondta Navracsics Tibor, az oktatásért, a kultúráért, az ifjúságért és a sportért felelős biztos.

területeket lefedő közös tanterveket vagy modulokat fognak kidolgozni. Ezek a tantervek rendkívül rugalmasak lesznek, és lehetővé teszik majd a diákok számára, hogy tanulmányaikat személyre szabják, megválaszthassák, hogy hol és mikor folytassák tanulmányaikat, majd pedig európai diplomát szerezzenek. Az európai egyetemek emellett hozzájárulnak majd a számukra otthont adó régiók fenntartható gazdasági fejlődéséhez, mivel a diákok szorosan együtt fognak működni a vállalatokkal, az önkormányzati hatóságokkal, a tudományos szakemberekkel és a kutatókkal annak érdekében, hogy megoldást találjanak a régiók előtt álló kihívásokra.

Az első 17 európai egyetem létrehozására összesen 85 millió euró áll rendelkezésre. Ez szövetségekre lebontva 5 millió eurót jelent – a következő 3 évben legfeljebb ekkora támogatás áll majd az egyes konzorciumok rendelkezésére ahhoz, hogy megvalósítsák terveiket, és ezáltal előkészítsék a terepet más európai oktatási intézmények számára.

Az első pályázati felhívást ősszel újabb felhívás követi majd. Ezekkel tesztelni fogják az európai egyetemek új koncepciójának megvalósítására szolgáló különböző modelleket, valamint azt, hogy ez az új koncepció mennyiben alkalmas a felsőoktatás átalakítására. A 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó, következő hosszú távú uniós költségvetésben a Bizottság az európai egyetemek Erasmus+ program keretében történő teljes körű kiépítését javasolta, jelentősen megnövelt költségvetéssel.

EB

HÚSZ A CÉL

Az Európai Bizottság ezt az új kezdeményezést a 2017 novemberében megrendezett göteborgi szociális csúcstalálkozó előtt terjesztette az Európai Unió vezetői elé. Az Európai Tanács 2017 decemberében hagyta jóvá. A cél az, hogy 2024-ig legalább húsz európai egyetem jöjjön létre.

Tagállami energia- és klímatervek: nagyobb erőfeszítések kellenek az éghajlatvédelmi célok eléréséhez

Az Európai Bizottság júniusban közzétette a tagállamok előzetes energia- és klímaterveire vonatkozó értékelését. A tervek a 2030-ra kitűzött uniós energia- és éghajlat-politikai célértékek teljesítését hivatottak biztosítani.

Az energiaunió irányításáról és az éghajlati fellépésről szóló uniós rendelet értelmében a tagállamoknak 10 évre szóló nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervet kell kidolgozniuk a 2021-től 2030-ig terjedő időszakra. A világ legnagyobb gazdasági szereplői közül az Európai Unió az első, amely jogilag kötelező érvényű keretet hozott létre azzal a céllal, hogy eleget tegyen a párizsi klíma-megállapodás értelmében vállalt kötelezettségeinek. E kereten belül a tagállamok most először készítenek integrált nemzeti energia- és klímaterveket.

A Bizottság értékelése szerint a nemzeti tervek komoly erőfeszítéseket tükröznek, számos területen azonban még van min javítani, különös tekintettel azokra a célzott és testreszabott szakpolitikákra, amelyek rövidtávon a 2030-ra kitűzött célértékek teljesítését, hosszú távon pedig a klímasemlegességhez vezető úton való előrehaladást szolgálják. Az előzetes nemzeti energia- és klímatervek mind a megújuló energiaforrások részesedése, mind az energiahatékonysági hozzájárulások tekintetében alulmúlják az elvárásokat. Ami a megújuló energiaforrásokat illeti, az EU egészére vonatkozó 2030-as célértékekhez képest 1,6 százalékpontos lehet az elmaradás. Az energiahatékonyság esetében az eltérés akár 6 százalékpont körüli érték is lehet. Az EU átfogó éghajlat- és energiapolitikai céljainak eléréséhez ezért elengedhetetlen, hogy a tagállamok nagyobb célokat tűzzenek ki maguk elé.

Magyarország esetében az előzetes nemzeti energia- és klímatervben felvázolt további szakpolitikai intézkedések lehetővé tennék,

TÍZÉVES TÁVLATBAN

„A szóban forgó első nemzeti energia- és klímatervek nemzeti szinten valósítják meg az energiauniót: Akárcsak az Unió, a tagállamok is integrált módon és tízéves távlatban ismertetik az éghajlattal és az energetikai átállással kapcsolatos szakpolitikáikat. A tag sem tökéletes. A végleges tervek az év végére várhatóak, és ajánlásaink megmutatják, hol van szükség még több erőfeszítésre: kívánatos lenne például nagyobb ambíció, több szakpolitikai adat, pontosabban meghatározott beruházási igények vagy több társadalmi igazságossággal kapcsolatos munka. Az egyértelműség és a kiszámíthatóság valódi versenyelőnyt jelent az európai energia- és éghajlat-politika számára” – mondta Maroš Šefčovič energiaunióért felelős alelnök.

Fotó: Kuhlmann, MSC

Maroš Šefčovič, energiaunióért felelős alelnök

hogy az ország túlteljesítse az üvegházhatású gáz kibocsátás csökkentése terén rá vonatkozó 2030-as célkitűzéseket. Ezzel szemben a megújuló energia részesedésének 2030-ra kitűzött célértékét a tervezett 20%-ról legalább 23%-ra kell növelni ahhoz, hogy Magyarország az energiaunió és az éghajlatpolitika irányításáról szóló uniós rendeletben szereplő képletnek megfelelő mértékben járuljon hozzá a megújuló energiára vonatkozó 2030-as uniós célkitűzés megvalósításához. Az Unió 2030-as energiahatékonysági célkitűzésének eléréséhez jelentősen növelni kell mind a végső, mind a primerenergia-fogyasztás csökkentése terén meghatározott célértékeket. Ennek érdekében határozottabb intézkedéseket kell előterjeszteni, amelyek révén további energia-megtakarítás érhető el

2030-ig. A végleges terv szempontjából hasznos lenne más területeken is jól körülhatárolt szakpolitikákat és intézkedéseket kidolgozni a kitűzött célok elérése érdekében.

A tagállamoknak most 6 hónap áll a rendelkezésükre ahhoz, hogy kiegészítsék terveiket és nagyobb nemzeti célértékeket határozzanak meg. A Bizottság javaslatai és részletes kiértékelései azt hivatottak elősegíteni, hogy a tagállamok 2019. december 31-ig véglegesítsék, és a következő években hatékonyan meg is valósítsák a terveiket. A tervek meg fogják könnyíteni a 2021–2027-es uniós pénzügyi keretből származó eszközök tagállami programozását. A Bizottság készen áll arra, hogy az eddigi kiváló együttműködésre építve támogassa a tagállamokat a nemzeti energia- és klímatervek véglegesítésében. *EB*

Az EU kereskedelmi megállapodást köt a Mercosur országaival

Az Európai Unió és a Mercosur, azaz az Argentínát, Brazíliát, Paraguayt és Uruguayt magában foglaló közös piac június 28-án politikai megállapodásra jutott arról, hogy a két fél nagy ívű, kiegyensúlyozott és átfogó kereskedelmi megállapodást köt egymással.

Az új kereskedelmi keretrendszer meg fogja szilárdítani a két régió közötti stratégiai jelentőségű politikai és gazdasági partnerséget, és mindkét fél számára komoly lehetőségeket teremt majd a fenntartható növekedésre. A megállapodás kíméli a környezetet, és védelmezi az uniós fogyasztók és az érzékeny gazdasági ágazatok érdekeit.

Az EU az első olyan jelentős partner, amely kereskedelmi megállapodást fog kötni a Mercosurral. A megállapodás hatálybalépésekor 780 millió fogyasztót számláló piac jön létre, amely óriási lehetőséget kínál az uniós vállalkozások és munkavállalók számára. Megkötésének köszönhetően túlnyomórészt megszűnnek majd a Mercosur-országokba irányuló uniós exportra kivetett vámok, így az

AZ EDDIGI LEGNAGYOBBI KERESKEDELMI MEGÁLLAPODÁS

„Óvatosan fogalmazva is elmondhatjuk, hogy történelmi pillanat ez. A feszült nemzetközi kereskedelmi helyzet ellenére erőteljes jelzést küldünk Mercosur-partnereinkkel a világ felé arról, hogy a szabályokon alapuló kereskedelem oldalán állunk. E kereskedelmi megegyezéssel a Mercosur-országok úgy döntöttek, hogy megnyitják piacaikat az EU előtt. Ez nyilvánvalóan nagyszerű hír az

Atlanti-óceán mindkét partján található vállalkozók, munkavállalók és gazdaságok számára, amelyek így évente több mint 4 milliárd euró értékű vámot takaríthatnak meg. Volumenét tekintve ez a megállapodás lesz az EU által valaha megkötött legnagyobb kereskedelmi megállapodás” – kommentálta a megállapodást Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság exelnöke.

uniós vállalkozások több mint 4 milliárd euró összegű vámot takaríthatnak meg – négyszer annyit, mint az EU–Japán megállapodás eredményeként. A megállapodás egyértelmű elkötelezettséget jelent a két térség részéről a szabályokon alapuló nemzetközi kereskedelem mellett, és hozzá fog járulni ahhoz, hogy a Mercosur-országokban megszilárduljanak a már megkezdett fontos gazdasági reformok és modernizációs folyamatok. Ezen felül érvényt szerez a legszigorúbb élelmiszerbiztonsági és fogyasztóvédelmi előírásoknak, tiszteletben tartja az az élelmiszerbiztonsági és környezetvédelmi szabályokra vonatkozó elővigyázatosság elvét, és külön kötelezettségvállalásokat fogalmaz meg a munkavállalói jogokra és a környezet védelmére vonatkozóan, ideértve a Párizsi Megállapodás végrehajtását is.

Az uniós ipar tekintetében a megállapodás fellendítheti azoknak az uniós termékeknek az exportját, amelyekre eddig magas, sőt olykor prohibitív vámtételeket kellett fizetni. Közéjük tartoznak a személygépkocsik (35%-os vám), a gépjárműalkatrészek (14-18%), a gépek (14-20%), a vegyi anyagok (akár 18%), a gyógyszerek (akár 14%), a ruhaneműk és lábbelik (35%) és a kötöttárúk (26%). Az uniós agrár-élelmiszeripari ágazat számára előnyt jelent, hogy

a Mercosur eltörli az uniós exporttermékekre – csokoládé és cukorárúk (20%), bor (27%), szeszes ital (20-35%) és üdítók (20-35%) – jelenleg kivetett magas váموkat. A megállapodás – bizonyos kvótákhoz kötve – vámmentességet biztosít az uniós tejtermékeknek (a vám jelenleg 28%), különös tekintettel a sajtokra. Ezen túlmenően a Mercosur-országok jogi garanciákat léptetnek életbe 357, földrajzi árujelzővel elismert minőségi európai élelmiszer- és italtermék, köztük a tokaji bor utánzással szembeni védelme érdekében.

A kereskedelmi megállapodás részét képezi annak az átfogó új társulási megállapodásnak, melynek megkötéséről az EU és a Mercosur tárgyalásokat folytat egymással. A társulási megállapodást egy politikai és együttműködési pillér, valamint egy kereskedelmi pillér alkotja, melyek közül az elsőről 2018 júniusában már általános megállapodás született Montevideóban. A felek jelenleg végzik a kereskedelmi megállapodás tárgyát képező szöveg jogi felülvizsgálatát, amelynek nyomán elkészül majd a társulási megállapodás végleges, az összes kereskedelmi kérdést is tartalmazó szövegváltozata. A Bizottság ezt az összes hivatalos uniós nyelvre le fogja fordítani, majd jóváhagyásra az uniós tagállamok és az Európai Parlament elé terjeszti. *EB*

A Big Data leleplező ereje

„Mindenki hazudik: az egyetlen különbség, hogy ki mennyire” – szögezi le a könyvben a szerző, majd kifejti, ezek a hazugságok az interneten hagyott „adatnyomok” segítségével lelepleződnek. Ez az óriási adatmennyiség feldolgozása új dimenziókat nyitott az előrejelzésekben.

A 2016-os republikánus elöválasztás előtt a közvélemény-kutatók arra jutottak, hogy Donald Trumpnak az égvilágon semmi esélye. A szakértők nagy többsége úgy vélte, hogy Trump elveszíti az elnökválasztást. Pedig valójában voltak előjelei annak, hogy Trump mind az elöválasztást, mind az elnökválasztást megnyerheti. Bizony, voltak – az interneten.” (Idézet a könyvből)

Mindenki hazudik? Ezt hívják civilizációnak, ezen kell átlátnunk! Az utóbbi évtizedekben az informatikai rendszerek és felhasználási lehetőségeik látványos bővülése addig elképzelhetetlen szellemi erőforrást hozott létre: a Big Data szinte minden területen robbanásszerűen növekvő adat- és információ-tömegét, amelynek túlnyomó része szabadon hozzáférhető és kutatható. Hozzáértőnek rengeteget elmondanak a valóságról, annak rejtett szociológiai tényezőiről, lehetővé teszik feltárni, hogyan gondolkodnak, és hogyan hazudnak az emberek másoknak vagy akár önmaguknak.

Stephens-Davidowitz az ezek elemzéséből feltároló, gyakorlati – pl. szociológiai, üzleti, politikai – célokra kiválóan felhasználható vizsgálati lehetőségekről, „a Big Data hatalmáról” és egy ezekre támaszkodó új tudomány térnyeréséről ad áttekintést. Alapja, hogy minden, amit az interneten teszünk, messze sokkal többet árul el rólunk, mint hinnénk. Könyve felkerült a New York Times bestseller listájára, és Az év könyvének választotta az Economist, valamint a 40+ éve többmillió nézettségű PBS News Hour televíziós hírcsatorna.

A szerző a Harvardon végzett. „Internetes adatszaktérő vagyok. Nap mint nap követem a weben járókéző emberek digitális lábnyomait. Az utóbbi négy év szinte minden napját

Google-adatok elemzésével töltöttem. Egy ideig adattudósként is dolgoztam a Google-nál”.

„A nyomok, amelyeket a tudást hajhászva hagyunk magunk után a neten, elképesztő mértékben árulkodók. (...) A mindennapos aktus, hogy egy-egy szót vagy kifejezést be-pötyögünk [a keresőbe], az igazság apró nyomát hagyja maga után, amely idővel, megsokszorozódva, milliós nagyságrendben feltárja az élet legvalódibb tényeit.”

Az ilyen kutatások legátütőbb erőforrása az adat: „A Google-adatok igazi erejét az adja, hogy az emberek olyasmiket közölnek a gigantikus keresőmotorral, amit senki másnak nem árulnának el.” Sokszor még önmaguknak sem – mindezeket itt felsorakoztatott kutatások eredményeivel bizonyítja –, hiszen mindenki igyekszik érdekei szerint mutatni magát, s nem akar szembenézni az elfogultságai, érdeklődései, kötődései és ellenszenvai sötétebb oldalaival. Ezért még egy óvszerhasználatra vonatkozó felmérésből is kiderül: „Mindenki hazudik: az egyetlen különbség, hogy ki mennyire.”

Kérdéses persze, mennyire megbízhatóak a közvélemény-kutatások, vonatkozzanak bár áruválasztásra, életvitelre vagy épp a nagypolitikára. Az új tudomány itt is áttörést hozhat: „Minél tovább tanulmányoztam a Google-t, annál világosabbá vált, hogy rengeteg olyan információt tartalmaz, amelyekre a közvélemény-kutatások nem derítenek fényt, és amelyek segítségével – sok-sok más téma mellett – egy választást is könnyebben megérthetünk.”

„Ez a könyv azt fogja szemléltetni, hogyan lehet a legjobban használni a Big Datát, és részletesen elmagyarázza, miért is lehet ez hatalmas jelentőségű eszköz. Menet közben az is ki fog derülni, mi mindent felfedeztünk már.”

Dr. Osman Péter

Seth Stephens-Davidowitz:

MINDENKI HAZUDIK
Az vagy, amire klickelsz

Athenaeum, 2019